

تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط:

مبانی نظری و راهنمای کاربردی

نویسندگان:

دکتر عباس معمارزاد

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

دکتر علی پهلوانی

پژوهشگر و مدرس دانشگاه

دکتر علیرضا سلامت بخش

پژوهشگر و مدرس دانشگاه

سر شناسه	: معمارنژاد، عباس : ۱۳۴۵.
عنوان و پدیدآور	: تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط: مبانی نظری و راهنمای کاربردی / نویسندگان: دکتر عباس معمارنژاد، دکتر علی پهلوانی، دکتر علیرضا سلامت بخش
مشخصات نشر	: نور علم.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۰ ص. : جدول، نمودار، مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۲۷۹-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	: براساس اطلاعات فیبا (فهرست‌نویسی پیش از انتشار).
یادداشت	: کتابنامه ص ۲۳۷-۲۴۲.
یادداشت	: پهلوانی، علی، ۱۳۶۰، نویسنده.
یادداشت	: سلامت بخش، علیرضا، ۱۳۶۴، نویسنده.
موضوع	: کسب و کار خرد- امور مالی
موضوع	: تامین مالی- راهنمای کاربردی
رده بندی کنگره	: ۳۹۰ ۲۲ / م۵۸ / HG ۴۰۲۷
رده بندی دیویی	: ۶۵۸.۳

نشر نور علم: تهران- خ استاد خنجر - خ سید (جاوید) (اردیبهشت) - پ ۱۴ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۹۴ و ۶۶۴۰۵۸۸۰
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۹ noreelm@yahoo.com فروشگاه: دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران

تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط: مبانی نظری و راهنمای کاربردی
 نویسندگان: دکتر عباس معمارنژاد، دکتر علی پهلوانی، دکتر علیرضا سلامت بخش
 ناشر: نور علم

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۲۷۹-۶

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

چاپ و صحافی: الغدير

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

موبایل کار: در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با شماره زیر
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۹ کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	پیشگفتار
۹	فصل اول- تعاریف، ظرفیت ها و سهم در اقتصاد
۹	۱-۱- مقدمه
۱۰	۱-۲- تعاریف کشورها و نهادهای بین المللی
۱۶	۱-۳- تعریف بنگاه های کوچک و متوسط در ایران
۱۸	۱-۴- مشخصه های کیفی
۱۸	۱-۴-۱- تمایز کسب و کارهای کوچک و متوسط از شرکتهای خرد
۱۸	۱-۴-۲- خصوصیات کسب و کارهای کوچک و متوسط
۱۹	۱-۴-۳- تمایز کسب و کارهای کوچک و متوسط از شرکتهای بزرگ
۲۱	۱-۴-۴- ساختار اداره کسب و کار در نسب و کارهای کوچک و متوسط
۲۳	۱-۴-۵- استقلال از سایر بنگاه ها
۲۶	۱-۴-۶- حوزه فعالیت
۲۷	۱-۵- کانال های اثرگذاری بنگاههای کوچک و متوسط بر رشد اقتصادی
۳۳	۱-۶- مقایسه ظرفیت بنگاه های کوچک و متوسط نسبت به شرکت های بزرگ
۳۶	۱-۷- سهم بنگاه های کوچک و متوسط در اقتصاد کشورها
۴۱	۱-۸- سهم بنگاه های کوچک و متوسط در اقتصاد ایران
۵۰	۱-۹- جایگاه بنگاه های کوچک و متوسط در اسناد بالادستی
۵۲	۱-۱۰- جمع بندی فصل
۵۵	فصل دوم- تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط در جهان و ایران
۵۵	۲-۱- مقدمه
۵۶	۲-۲- وضعیت تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط در کشورها
۶۷	۲-۳- وضعیت تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط در ایران
۷۰	۲-۳-۱- وجوه اداره شده
۷۲	۲-۳-۲- اعطای تسهیلات به بنگاه های زودبازده و کار آفرین
۷۴	۲-۳-۳- اقدامات بانکها

صفحه	عنوان
۷۶	۴-۲-جمع بندی فصل
۷۹	فصل سوم-نهادها و ابزارهای تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط
۷۹	۳-۱-مقدمه
۸۰	۳-۲-نهادهای مالی
۸۰	۳-۲-۱-مؤسسات مالی توسعه ای
۸۱	۳-۲-۲-بانک تخصصی بنگاه‌های کوچک و متوسط
۸۷	۳-۲-۳-سده‌های ضمانت اعتباری
۸۸	الف) شرایطی که طرح ضمانت اعتباری مفید است
۸۹	ب) شرایطی که طرح ضمانت اعتباری مفید نیست
۹۰	۳-۲-۴-نهادهای حمایت مالی شرکت‌های نوپا یا فناورانه
۹۲	۳-۳-روشهای تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۰۰	۴-۳-ابزارهای بانکی در تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۰۴	۳-۵-خدمات غیربانکی
۱۰۸	۳-۶-جمع‌بندی فصل
۱۱۱	فصل چهارم - مدیریت محدودیت‌ها و ریسک‌های تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۱۱	۴-۱-مقدمه
۱۱۲	۴-۲-ریسک‌های تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۱۴	۴-۳-مدیریت ریسک‌های تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۱۴	۴-۳-۱-کمیود سوابق مالی
۱۲۱	۴-۳-۲-کمیود وثیقه
۱۲۴	۴-۳-۳-هزینه‌های عملیاتی زیاد
۱۲۶	۴-۳-۴-ضعف مدیریتی
۱۲۷	۴-۳-۵-تشکیل پورتفو
۱۲۹	۴-۴-جمع‌بندی فصل

۱۳۱	فصل پنجم - فرایند درخواست، تجزیه و تحلیل و تصویب اعتبار بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۳۱	۵-۱- مقدمه
۱۳۴	۵-۲- اصول اولیه تجزیه و تحلیل اعتباری
۱۳۷	۵-۳- عناصر تجزیه و تحلیل اعتباری
۱۴۹	۵-۴- کارت امتیازی اعتباری
۱۵۱	۵-۵- فرم درخواست، تحلیل و تأیید وام
۱۵۱	۵-۶- تسهیلات حد اعتباری
۱۵۳	۵-۶-۱- ملاحظات در خصوص تسهیلات حد اعتباری
۱۵۴	۵-۶-۲- توضیح مناسب فرم درخواست، تحلیل و تأیید حد اعتباری
۱۵۸	۵-۷- وام‌های دارایی ثابت
۱۶۰	۵-۸- بخش پیشنهاد و تأیید
۱۶۰	۵-۹- شرایط قراردادهای وام
۱۶۳	۵-۱۰- الزامات مستندسازی
۱۶۳	۵-۱۱- جمع‌بندی فصل
۱۶۵	فصل ششم - تامین مالی نوآورانه بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۶۵	۶-۱- مقدمه
۱۶۵	۶-۲- خدمات مالی
۱۶۸	۶-۳- محصولات مالی برخی از بانکهای پیشرو در بانکداری بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۷۴	۶-۴- تامین مالی نوآورانه بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۷۶	۶-۴-۱- شرکت‌های فناوری مالی
۱۷۹	۶-۴-۲- تامین مالی زنجیره تامین
۱۸۱	۶-۴-۳- تامین مالی جمعی
۱۸۳	۶-۴-۴- نمونه‌هایی از شرکت‌های فناوری مالی موفق
۱۸۶	۶-۴-۵- مشارکت بانکها با شرکت‌های فناوری مالی
۱۸۸	۶-۵- جمع‌بندی فصل

صفحه	عنوان
۱۹۱	فصل هفتم - مدیریت مشتریان در بانکداری بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۹۱	۱-۷- مقدمه
۱۹۴	۲-۷- مدیریت مشتری
۱۹۷	۳-۷- درک نیازهای بنگاه‌های کوچک و متوسط
۱۹۸	۴-۷- مراحل مدیریت مشتری کوچک و متوسط
۱۹۸	۱-۴-۷- استراتژی‌های بخش بندی مشتری
۲۰۱	۲-۴-۷- بهبود شیوه جذب مشتری و کاهش هزینه‌ها
۲۰۴	۳-۴-۷- افزایش درآمد از طریق بیش فروشی و فروش مکمل
۲۰۸	۴-۴-۷- بهبود شیوه نگهداشت و فعال سازی مشتریان
۲۰۹	۵-۴-۷- بهینه سازی فرایند وصول مطالبات
۲۱۳	۵-۷- اجرای مدیریت مشتری
۲۲۱	پیوست‌ها
۲۲۱	پیوست ۱: مدل اعتبارسنجی
۲۲۷	پیوست ۲: فرم تقاضای وام
۲۳۶	پیوست ۳: چک لیست گزارش بازدید اولیه سایت
۲۳۷	منابع

پیشگفتار

بر اساس نظریه شوماخر اقتصاددان آلمانی در کتاب "کوچک زیباست"، اهدافی مانند خلق فرصتهای شغلی در مناطق روستایی و شهرهای کوچک، سرمایه گذاری اندک برای ایجاد مشاغل، روشهای تولیدی نسبتاً ساده و استفاده از منابع محلی برای تولید از رهگذر ایجاد صنایع کوچک قابل تحقق است. با این قابلیت ها می توان پذیرفت که "بنگاههای کوچک و متوسط ستون فقرات اقتصاد کشورهای در حال توسعه هستند"، جمله ای که شاه بیت قریب به اتفاق مقالات علمی، سخنرانی ها و نوشته های عمومی در زمینه توسعه بخش خصوصی است.

بسیاری از روهشگران بر این باورند که حل مشکل بیکاری، فقر، عدم توازن منطقه ای و دستیابی به پیشرفت معیشتی در کشورهای در حال توسعه در گرو توجه به بنگاههای کوچک و متوسط در این کشورهاست.

نگاهی کوتاه به ساختار نظام اقتصادی کشورهای توسعه یافته، اهمیت و جایگاه بنگاههای کوچک و متوسط را بیشتر مشخص می سازد. این بنگاهها به دلیل ویژگیهای خاص خود، امروزه مرکز ثقل سیاستهای اقتصادی بسیاری از کشورهای موفق و توسعه یافته هستند. کشورهای موفق توانسته اند با سازماندهی ساختار اقتصادی مناسب از این واحدها و نهادهای کردن جایگاه این واحدها در چارچوب نظام صنعتی به موفقیت های چشمگیری در جهت نیل به اهداف توسعه صنعتی و اقتصادی خود دست یابند.

این بنگاه ها از مزیت هایی چون قابلیت فعالیت در بخش های کوچکتر بازارها، هزینه پایینتر تنظیم سطح تولید، امکان سفارشی سازی محصولات، مدیریت بهتر کارآفرینی و تکاپوی سازمانی در قیاس با بنگاه های بزرگ برخوردارند. بنابراین امکان خلق مزیت هایی مانند نوآوری، اشتغالزایی و انعطاف پذیری بالا را دارند و از مسیر این مزیت ها است که این بنگاه ها را قادر به حل بخشی از مشکل بیکاری، فقر، عدم توازن منطقه ای، دستیابی به توسعه در کشورهای در حال توسعه می سازد. همچنین این بخش، بطور قابل ملاحظه ای به امکان برخورداری یک کشور از تنوع فعالیتهای اقتصادی و ثبات اجتماعی کمک می نماید و شرکتهای فعال در این بخش، نقش مهمی در فرایند توسعه بخش خصوصی آن کشور را دارا می باشند.

آمار و ارقام و مطالعات انجام شده در این زمینه نیز، این ادعا را تایید می کند. سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه برآورد کرده است که این بنگاه ها ۹۰٪ از شرکتهای در

کشورهای سراسر جهان را تشکیل می‌دهند و بطور متوسط ۶۳٪ از نیروی کار را استخدام می‌کنند. مطالعه‌ی اخیر نشان می‌دهد که ۵۱٪ از تولید ناخالص داخلی در کشورهای توسعه‌یافته و ۱۶٪ در کشورهای با درآمد پایین از طریق بنگاه‌های کوچک و متوسط تولید می‌شود.

با وجود این مزیت‌ها، توسعه این بخش به ویژه در کشورهای با درآمد پایین با چالش‌های اساسی و خاص خود مواجه است. بطور معمول، فرایند رشد بنگاه‌های کوچک و متوسط با محدودیت‌های بیشتری در مقایسه با شرکت‌های بزرگ مواجه می‌باشد. محدودیت‌هایی از قبیل؛ عدم دسترسی کافی به بازارهای مالی و بازارهای کالا و خدمات، نیروهای ماهر، فن‌آوری‌ها و سرمایه‌ها، نگرانی بابت بدبختی و عدم وجود صرفه‌ناشی از مقیاس، بر آنها مترتب می‌گردد. بدیهی است در صورت نبود مکانیزم‌های حمایت مالی از بنگاه‌های کوچک و متوسط، تأثیر قابلیت‌ها و توانمندی‌ها، خاص این واحدها در توسعه اقتصادی کشور تبلور نخواهد یافت.

تحقیقات مراکز معتبری مانند بانک جهانی و سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه نشان می‌دهد که دسترسی به منابع مالی با رشد بنگاه‌های کوچک و متوسط رابطه مثبت دارد. با این حال، دسترسی بنگاه‌ها به منابع مالی بانک‌ها و بازار سرمایه در مقایسه با شرکت‌های بزرگ دشوارتر است. فقدان دسترسی مناسب بنگاه‌های کوچک و متوسط به منابع تأمین مالی، بعنوان یکی از مهمترین موانع رشد این واحدهای اقتصادی از سوی مدیران آنها مطرح است. در حالی‌که نهادهای بسیاری با هدف حمایت از بنگاه‌ها در جهان توسعه‌یافته تأسیس شده‌اند، ولی همچنان در کشورهای در حال توسعه، کارهای بسیاری باید برای گسترش شمول حوزه مالی بر این بخش حیاتی انجام شود. در آنجا که از نقطه نظر بانک‌های تجاری و سایر مؤسسات تأمین مالی فعال در حوزه خدمات مالی، تأمین مالی و ارائه سایر خدمات مالی به بنگاه‌های کوچک و متوسط در مقایسه با بنگاه‌های بزرگ غالباً پرریسک‌تر و پرهزینه‌تر و در نتیجه کم‌درآمدتر است، لذا معمولاً این شرکت‌ها با کمبودهای و عدم امکان دریافت مناسب خدمات مالی از جانب نهادهای مالی مرسوم مواجه هستند.

نقطه تمرکز این کتاب، موضوع تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط می‌باشد. بدین منظور جوانب اساسی این مسئله مورد تحلیل قرار گرفته و سعی شده است اهداف زیر دنبال گردد: الف) تشویق بانک‌ها برای درگیرشدن فعالانه در تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط، نه به این دلیل که از لحاظ اجتماعی ارزشمند است، بلکه به این دلیل که سودآور و پایدار است، ب) ارائه یک نقشه‌ی راه برای توسعه یک برنامه‌ی موفق تأمین مالی و ج) تأکید بر روابط بلندمدت با مشتریان برای ارائه طیف گسترده‌ای از محصولات مالی و غیرمالی.

در فصل اول کتاب سعی می شود تمایزهایی که بنگاه های کوچک و متوسط از سایر شرکتها یا کسب و کارها دارند، برای خواننده شفاف سازی گردد. به تعاریف بنگاه های کوچک و متوسط از نگاه نهادهای بین المللی و کشورهای مختلف پرداخته می شود. این فصل همچنین به ویژگی ها و ظرفیت های بنگاه های کوچک و متوسط در شکوفایی اقتصادی کشورها می پردازد. اهمیت و جایگاه بنگاه های کوچک و متوسط در اشتغال و رشد اقتصادی کشورها و وضعیت این بنگاه ها در ایران بخش های بعدی این فصل از کتاب را تشکیل می دهد. فصل دوهوا تشریح چالش تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط در جهان و ایران به زبان آمار و شرح می شود و در ادامه این فصل، سابقه اقدامات قبلی صورت پذیرفته در رابطه با تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط ایران طی سال های گذشته به طور اجمالی مرور می شود. مشکلی که در کشورهای در حال توسعه از جمله کشورمان وجود دارد، شکل گیری بنگاه ها نیست بلکه نبود حمایت های لازم در مرحله رشد و بالغ شدن آنها است.

در فصل سوم نهادها و ابزارهای مالی که در تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط قابل بهره برداری هستند، معرفی می شود. به نمونه هایی از بانکهای تخصصی تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط که در کشورهای مختلف عمدتاً توسط دولت ها تاسیس شده اند، اشاره می شود. همچنین به نهاد تضمین اعتبار و کارکردهای آن پرداخته می شود. پیرو اقدامات نهادسازی دولت ها، بانکهای تجاری نیز منافع اقتصادی فعالیت در تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط را درک و تمایلاتی برای فعالیت در این بازار پیدا کرده اند. به دلایل علاقه مند شدن بانکها در این فصل پرداخته می شود. البته این علاقه مندی هنوز شامل شرکت های نوپا و دانش بنیان نشده است. این در حالی است که به دلیل تغییر شتابان فناوری و کاهش طول چرخه عمر محصولات، گرایش بنگاه ها به سمت تولید انعطاف پذیر و سفارشی در صنایع و همچنین توجه به بخش های خدمات دانش بنیان افزایش یافته است و در این چارچوب، استارت آپ ها یا شرکت های نوپا شکل می گیرند که در واقع شکل بلوغ نیافته و البته فناوری محور از کسب و کارهای کوچک هستند. در فصل سوم، چارچوب های غیربانکی تامین مالی برای شرکت های نوپا نیز مورد اشاره قرار می گیرد.

باور عمومی در بانکها نسبت به تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط این است که تامین مالی این واحدهای اقتصادی، صرفه اقتصادی کم همراه با ریسک بالایی دارد. این اعتقاد به عدم کفایت پشتوانه مالی و وثایق این بنگاه ها، فقدان اطمینان از اطلاعات مالی و غیرمالی و

مدیریت غیر حرفه‌ای آنها بر می‌گردد. استراتژی‌های کاهش این ریسک‌ها از جمله نحوه تنظیم صورت‌های مالی با استفاده از اطلاعات گردش حساب و میانگین صنعت بخشی از روشی است که به صورت الگو در فصل چهارم کتاب ارائه می‌شود.

فصل پنجم "الگوی اجرایی فرایند درخواست، تجزیه و تحلیل و تصویب اعتبار" بنگاه‌های کوچک و متوسط را برای بانکها پیشنهاد می‌دهد. نحوه محاسبات و نکات مهم در فرایند تجزیه و تحلیل اعتباری به گونه‌ای که هم تامین مالی کننده و هم تامین مالی شونده از مزایای آن بهره‌مند شوند، در این فصل با جزئیات لازم بررسی می‌شود. روشهایی که در این فصل توضیح داده می‌شود، استانداردهای اساسی اعتبارسنجی را حفظ می‌کند و بر ارتقای توان کارشناسی موسسات اعتباری در بهبود کیفیت قضاوت‌های اعتباری آنها تأکید می‌کند. رویکرد و توجه این کتاب در خصوص فرایند دریافت و تجزیه و تحلیل درخواست‌های اعتباری، بهره‌برداری حداکثری از اتوماسیون است. فناوری اطلاعات موجب می‌شود وام‌ها در یک شیوه‌ی اقتصادی و سودآور ارزیابی و پرداخت شوند. این ترکیب دلپذیر از دقت روش معمول اعتبارسنجی و فزاینده‌ی حجمی باید موجب شود که مشتریان معتبر بتوانند وام مورد نیاز را از بانک‌ها و سایر منابع مالی به راحتی تهیه کنند.

البته محدودیت‌های فنی بانکها در حوزه رداری حداکثری از اتوماسیون که عمدتاً ناشی از فشار مقررات‌ها است، منجر به ظهور بازیگران جدید و ارائه راهکارهای جایگزین تامین مالی شده است که عمدتاً به اتکای توسعه تکنولوژی‌های داده و هوش مصنوعی، سعی در تسهیل دسترسی این بنگاه‌ها به تامین مالی دارند. سمت، مشتری نیز، بنگاه‌های کوچک و متوسط به شدت خواهان خدمات و محصولات نوآورانه و خدماتی هستند تا به صورت یکپارچه خدمات مورد نظر را از طریق کانالهای چند گانه دریافت کنند. بنابراین، بانکها تحت فشار رقابتی زیادی از سمت وام‌دهندگان جایگزین و نوآورانه خواهد بود. اگر بانکها نتوانند رویکردهای خود را با فضای جدید کسب و کار تطبیق دهند، با ریسک از دست دادن بخش بزرگی از مشتریان مهم خود و تقدیم آنها به بازیگران جدید، روبرو خواهند شد. در فصل ششم به موضوع خدمات نوآورانه بنگاه‌های کوچک و متوسط که خدمات مالی جایگزین وام‌های بانکی را ارائه می‌دهند، پرداخته می‌شود. مباحثی که این فصل از کتاب پوشش داده است، موضوع روز محافل علمی و اجرایی در حوزه‌های مالی و فناوری اطلاعات می‌باشد. این فصل سعی در ارائه کلیات و اصول اساسی فعالیت فین تک‌های تامین مالی دارد و مباحث پیچیده فنی و اجرایی را به منابع مختص این موضوعات ارجاع می‌دهد.

بانکهایی که به فعالیت در حوزه تامین مالی بنگاه های کوچک و متوسط علاقمند می شوند، باید توجه نمایند که نیازهای مالی بنگاه ها اقتصادی بر اساس بخش اقتصادی که فعالیت می کنند، اندازه بنگاه، مرحله چرخه عمر، نیاز به مواد اولیه داخلی یا خارجی و ... متفاوت می باشد. تشخیص درست نیازهای بنگاه های کوچک و متوسط، گام مهمی در مدیریت این دسته از مشتریان برای بانکها است و این تشخیص درست در سایه نگاه تخصصی به بانکداری بنگاه های کوچک و متوسط ممکن می شود. چنین نگاهی این باور را تقویت می کند که بانکداری بنگاه های کوچک و متوسط فراتر از وام دهی صرف است و محصولات یا خدمات غیرمالی می توانند نقش عمده ای در روابط بانک و مشتری داشته باشند. در فصل هفتم کتاب، الگویی مطلوب مدیریت مشتریان کوچک و متوسط برای بانکها ارائه می شود و نقش نهادهای مالی در ارائه خدمات غیرمالی و حمایتی و نحوه حمایت آنها از بنگاه های کوچک و متوسط بررسی می شود.

با توجه به مطالب پوشش داده شده در فصول کتاب، مخاطب آن می تواند مدیران و کارشناسان نهادهای تامین مالی (بانکها و موسسات غیربانکی)، کسب و کارهای کوچک و متوسط متقاضی دریافت خدمات مالی و غیرمالی و نهادهای رگولاتور باشد. لازم می دانیم از سرکار خانم هدیه سیدیش - همت ارائه بخشی از مبنای نظری پایان نامه دکتری خود برای استفاده در این کتاب قدردانی نماییم.